

Plenum

Onsdag 3.9.2025 kl. 14.00—16.56

9. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU-förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam

Regeringens proposition RP 57/2025 rd

Remissdebatt

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 9 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till lagutskottet, som grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till.

För debatten reserveras i detta skede högst 45 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen. — Minister Meri, varsågod.

Debatt

14.46 Oikeusministeri Leena Meri (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä hallituksen esitys, jolla on tarkoitus toimeenpanna EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentumista koskeva aset. Tämä aset. on annettu viime vuonna, ja asetushan tulee nyt voimaan 10.10. kuluvaan vuote. Aset. on sellaisenaan sovellettavaa lainsäädäntöä, mutta tämä edellyttää muun muassa valvonnan järjestämistä ja siihen liittyvän lainsäädännön toimeenpanoa täällä Suomessa.

Tässä asetuksessa on ollut pitkät neuvottelut, aloitettu jo viime hallituskaudella, ja siinä on ollut tarkoituksena, mikä on hyvä tarkoitus, torjua tiedon manipulointia ja ulkomaista sekaantumista vaaleihin sekä varmistaa, että kansalaiset voivat tunnistaa poliittiset mainokset ja ymmärtää, kuka niiden takana on ja ovatko ne jotenkin kohdennettuja ja valikoituja. Suomi on tukenut näitä tavoitteita lähtökohtaisesti, ja tietysti sitä, että tämä eurooppalainen demokratia toimii ja kansalaiset saavat tietoa, ja ensinnäkin tietysti on todella tärkeää tämä hybridivaikuttamisen ja vaalivaikuttamisen torjunta. Suomi oli iloinen siitä, että esimerkiksi hallinnollisen taakan kohtuullistaminen pienille mediatoimijoille tuli sitten näihin lopullisiin asetuskirjoihin. Ja kuten kerroin, tämä aset. on suoraan sovellettavaa lakia, ja tämä tulee jatkossa näkymään kaikissa poliittisissa kampanjoissa.

Tässä, arvoisa puhemies, tulee palveluntarjoajille velvoitteita niin avoimuudesta kuin huolellisuudesta ja tiedon antamisesta ja säilyttämisestä ja mainosten merkitsemisestä. Jatkossa maksullisiin poliittisiin mainoksiin on palveluntarjoajan huolehdittava, että siinä on selkeä ilmoitus, kuka mainoksen on maksanut, mikä on sen tarkoitus, paljonko kampanjaan käytettiin rahaa ja kenelle se kohdistettiin. Tämän julkaisijan tulee myös toimittaa nämä yhteiseen EU:n tulevaisuudessa perustamaan rekisteriin. Rahoittajat, puolueet ja ehdokkaat vastaavat pyydettyjen tietojen antamisesta ja niiden todenperäisyydestä, mutta

Punkt i protokollet PR 72/2025 rd

pääsääntöisesti nämä velvoitteet kohdistuvat palveluntarjoajiin, kuten juurikin medioihin ja erilaisiin media-alustoihin.

Jatkossa kaikkien poliittisen mainonnan palveluiden tarjoamiseen liittyvät keskeiset tiedot siis, kuten se, mihin kampanjaan palvelu tarjottiin ja mitkä olivat niistä muodostuneet kulut, on säilytettävä seitsemän vuoden ajan ja jaettava tarvittaessa viranomaisille ja asetuksen erikseen määrittellemille toimijoille, kuten tutkijoille ja toimittajille. Asetus tuo myös poliittiseen verkkomainontaan tietosuoja-asetusta tarkentavia henkilötietojen käytön lisärajoituksia ja -ehtoja, muun muassa suostumuksia ja erityisten henkilöryhmien käyttökielto mainonnan profiloinnissa, että minkälaisia profilointimerkintöjä voidaan laittaa. Jatkossa kiellettyjä profiloinnin elikkä mainoksen kohdentamisen kriteereitä ovat poliittisten mielipiteiden, uskonnon, terveystietojen ja muiden arkaluontoisten tietojen käyttö mainosten kohdentamisessa ja myös se, että niitä ei voi kohdentaa alaikäisille ja ei-äänioikeutetuille henkilöille. Asetus pyrkii myös estämään poliittisten mainospalveluiden tarjoamisen kolmansien maiden, kuten esimerkiksi Venäjän, toimijoille vaalien ja kansanäänestysten alla vaatimalla, että palveluntarjoajat saavat tarjota palveluitaan vain EU:n sisäisille toimijoille tietyn aikaikkunan sisällä vaaleista ja äänestyksistä. Kolmen kuukauden aikana ennen vaaleja EU:ssa toimivat ja omistetut yritykset voivat julkaista poliittista mainontaa.

Nyt on hyvä huomata, että meillä on vuonna 27 vaalit, ja on hyvä, että meillä on aikaa tässä tätä niin sanotusti harjoitella, meillä kaikilla poliittisilla toimijoilla. Komissio tulee antamaan näistä tarkentavia ohjeita ja on antanutkin. Tämä asetuksen valvonta tulee Valtiontalouden tarkastusvirastolle pääsääntöisesti, mutta esimerkiksi Tanskassa ja Norjassa onkin hankalampi tilanne. Siellä on jo tänä vuonna vaaleja, niin että siellä on jo aikamoinen kiire näiden asioiden kanssa.

Arvoisa puhemies! Tämän asetuksen toimeenpano edellyttää tämän hallituksen esityksen jäsenvaltioilta, ja tässä hallituksen esityksessä nimenomaan järjestellään tätä valvontaa. Mutta halusin tuossa aluksi vähän avata sitä asetusta, koska eihän siitä mitään ymmärrä, jos minä kerron vain nämä valvontajärjestelyt ja kukaan ei tiedä, mitä siinä valvotaan. Siksi avasin tuota, mikä tietysti nyt ei ole enää keskustelun kohteena suoranaisesti, koska siihen me emme voi vaikuttaa, kun se on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä.

Esityksessä tosiaan ehdotetaan säädettäväksi uusi laki poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentumista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä. — Nämä ovat aina tällaisia nimihirviöitä, meinaa kieli mennä solmuun. — Kuten tuossa aikaisemmin sanoin, pääasialliseksi valvontaviranomaiseksi esitetään Valtiontalouden tarkastusvirastoa, ja siinä laissa säädetään tarkastusviraston tiedonsaanti- ja tarkistus oikeuksista ja oikeudesta määrätä seuraamusmaksu. Muita toimivaltaisia viranomaisia olisivat tietosuojavaltuutettu tietyissä asioissa ja Liikenne- ja viestintävirasto, joiden toimivaltuuksia ehdotetaan täydennettäväksi viranomaisten välisen yhteistyön ja tiedonvaihdon osalta.

Verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain muutoksella siirrettäisiin tietosuoja-valtuutetulta verkkoalustoilla näytettävän yhteiskunnallisen ja poliittisen mainonnan avoimuuteen liittyviä valvontatehtäviä Valtiontalouden tarkastusvirastolle. Näin poliittisen mainonnan asetuksen ja EU:n jo aikaisemmin antaman digipalveluasetuksen noudattamisen valvonta nimenomaan poliittisen mainonnan osalta olisi mahdollisimman selkeää ja yhdenmukaista.

Punkt i protokollet PR 72/2025 rd

Ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja puoluelain muutoksilla kumottaisiin voimassa oleva vaalimainoksen maksajan nimen julkistamista koskeva säätely, sillä nyt asetus säätelee sen, ja sitä on noudatettava. Lisäksi rinnakkainen säätelyhän aiheuttaisi aika kummallisia soveltamistilanteita, ja asetus menee aina edelle.

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain muutoksella uhkasakkolautakuntaa koskeva sääntely kumottaisiin ja virastoon perustettaisiin seuraamuslautakunta, joka jatkossa määräisi kaikki viraston seuraamusmaksut ja tuomitsisi maksuun viraston asettamat uhkasakot.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muutoksella vaalirahoitusta koskeva salassapitosäännös ulotettaisiin myös poliittisen mainonnan asetuksen noudattamisen valvontaan. Tällä käytännössä varmistetaan se, että nykyisen julkisuuslain vaalirahoitusta koskeva salassapitosäännös toteutuu myös jatkossa. Ja muita teknisiä liitelakimuutoksia on myös tehty. — Kiitos teille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.54 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvoisa puhemies! On oikein, että poliittista mainontaa koskevia sääntöjä tiukennetaan. Demokratia ei saa olla myytävissä — ei somessa, ei perinteisessä mediassa, ei digialustoilla. Jokaisella ehdokkaalla ja puolueella pitää olla tasapuoliset mahdollisuudet tulla kuulluksi, eikä vaaleja saa voittaa rahalla tai manipuloinnilla. Tässä esityksessä määritellään poliittisen mainonnan avoimuutta koskevia säädöksiä. Ne kohdistuvat niin mainostajalle kuin mainoksen julkaisijallekin. Uudistus lisää läpinäkyvyyttä ja vahvistaa luottamusta. Kansalaisilla on oikeus tietää, kuka kampanjoi ja kenen ehdoilla.

Arvoisa puhemies! Samalla haluan tuoda esiin huolen, joka ei liity sääntelyn suuntaan vaan sen seurauksiin. Jos poliittinen sisältö jää mediassa yksin algoritmien varaan ilman toimituksellista käsittelyä tai harkintaa, moni tärkeä asia voi jäädä näkemättä ja kuulematta. Sosiaalinen media elää kuplassa, emmekä tarvitse näitä kuplia osaksi politiikkaa. Demokratian pitää elää keskusteluissa, ei vain klikkien logiikassa. Siksi toivon, että samalla, kun sääntöjä kiristetään, huolehditaan myös vaalien näkyvyydestä. Kansalaiset tarvitsevat tietoa, eivät vain mainontaa, ja tiedon pitää tavoittaa eri väestöryhmät tasapuolisesti. Avoimuus synnyttää turvallisuutta vain, jos ohjaket pösyvät edelleen meillä itöellämme.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on oikeansuuntainen. Se suojelee vaalien reiluutta ja kansalaisten luottamusta, mutta samalla meidän on pidettävä huolta siitä, ettei vaaliviestintä karkaa ainoastaan niiden käsiin, joilla on valtaa vaikuttaa algoritmeihin, sääntöihin. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen, olkaa hyvä.

14.57 Jorma Piisinen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys käsittelee EU:n poliittisen mainonnan asetuksen toimeenpanoa Suomessa. Esityksen päätarkoitus on luoda valvonta- ja seuraamusjärjestelmä Suomeen.

Huomionarvoista on kuitenkin se, että asetus itöessään asettaa velvoitteita, jotka osaltaan saattavat hankaloittaa poliittista mainontaa. Esitys saattaa vaikuttaa siihen, että suuri osa yrityksistä ei tarjoa poliittisen mainonnan palveluita, mutta toisaalta ne saatetaan luo-

Punkt i protokollet PR 72/2025 rd

kitella oheispalveluiden tarjoajiksi, joihin asetusta ei sovelleta. Esimerkkinä mainitaan Meta, joka lopettaa yhteiskunnallisen mainonnan EU:ssa lokakuusta 25 alkaen.

Asetus vaikuttaa ylipäänsä yritysten haluun tarjota näitä palveluita, mikä voi aiheuttaa ketjureaktion markkinoilla ja sitä kautta nostaa myös mainonnan hintoja. Hintojen nousu puolestaan voisi kasvattaa vaalimainosbudjetteja, minkä en usko suoranaisesti olevan esityksen tarkoitus.

Esityksessä arvioidaan myös, että vaikka yksittäisiä palveluntarjoajia poistuisi markkinoilta, kampanjointi ei silti estyisi, vaan uusia toimijoita tulisi ja kampanjointitavat muuttuisivat.

Haluaisin vielä lopuksi todeta, että hallituksen esityksessä on varsinaisesti kyse siitä, että sillä pannaan täytäntöön EU-asetuksen edellyttämä poliittisen mainonnan valvonta Suomessa. Jäsenvaltioilla on rajalliset keinot vaikuttaa asetuksen suoriin velvoitteisiin, mutta jäsenvaltioilla on edelleen toimivalta säännellä muun muassa kampanjabudjetteja, ja ne voivat vaikuttaa myös valvonta- ja seuraamusjärjestelmään.

Meillä Suomessahan on pyritty ottamaan huomioon mediakentän erityispiirteet, esimerkiksi sananvapaus. Tämä esitys antaa keinon puuttua myös mahdollisiin ongelmiin, kuten poliittisen mainonnan manipulointiin.

Kiitos, ministeri Meri, tämän esityksen tuomisesta eduskuntaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

14.59 Vesa Kallio kesk: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen tavoitteena on tosiaanikin toimeenpanna EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskeva asetust. Laissa säädettäisiin muun muassa tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta ja oikeudesta määrätä seuraamusmaksu. Koska asetust sisältää uutta ja uudenlaista poliittista mainontaa koskevaa lainsäädäntöä, viranomaisen valvontatyön lähtökohtana on kuitenkin ohjaus ja neuvonta.

Arvoisa puhemies! Lausunnonantajien suurin huolenaihe kohdistuu siihen, että EU:n poliittisen mainonnan asetusta sovellettaessa varmistetaan kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten turvaaminen. Demokratian puolustaminen on erityisen ja ensiarvoisen tärkeää tällaisena aikana, jolloin tiedon manipulointi ja hybridi-vaikuttaminen ovat joka hetki kasvava uhka demokratiaa ja aitoa kansalaisyhteiskuntaa vastaan — niin myös Suomessa, rajojemme sisällä, kuin rajojemme ulkopuolelta tulevana. Samalla on kuitenkin varmistettava, ettei sääntelyssä tehdä ylilyöntejä, joilla rajoitettaisiin kansalaisyhteiskunnan vapautta. On kyettävä löytämään tasapaino tiedon manipuloinnin estämisen ja toiminnan vapauden rajoittamisen välillä. Tämä on erityisen tarpeellista aikana, jolloin enenevässä määrin valtaan pyrkii toimijoita, jotka eivät kunnioita demokratiaa, yhteisiä sääntöjä eivätkä ihmisoikeuksia.

Arvoisa puhemies! Euroopan unionin uuden, poliittista mainontaa koskevan asetuksen tavoitteena on estää disinformaation levittäminen ja ihmisten manipulointi. Siihen pyritään varmistamalla mainonnan avoimuus ja rajoittamalla erilaisten henkilökohtaisiin tietoihin ja ominaisuuksiin perustuvien kohdentamistekniikoiden käyttöä. Asetuksen sisältöön liittyvä huolenaihe on poliittisen mainonnan määrittely. Asetuksen mukaan poliittista mainontaa olisi mikä tahansa viesti, joka on omiaan ja suunniteltu vaikuttamaan vaalien tai kansanäänestyksen tulokseen, äänestyskäyttäytymiseen tai lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin.

Punkt i protokollet PR 72/2025 rd

Arvoisa puhemies! Kansalaisjärjestöjen keskeinen tehtävä on tuoda heikoimpien ääntä kuuluviin yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Mikäli tämä tulkittaisiin poliittiseksi mainonnaksi, johtaisi se kohtuuttomaan byrokratiaan ja kustannusten nousuun. Pahimmillaan tämä voisi johtaa jopa järjestötoimijoiden vaikenemiseen asetuksen seurauksena, eikä sitä voi pitää hyväksyttävänä.

Väärän ja vääristellyn tiedon levittäminen ja sitä kautta ihmisten manipulointi leimaa- vat liian usein myös suomalaista poliittista kulttuuria. Kaikki toimet niiden hävittämiseksi ovat enemmän kuin tervetulleita. Ennen puhuttiin p:n jauhamisesta, kun joku puhui pötyä. Nyt tämä sama asia on kuorrutettu hienoilla termeillä ja sen levittämisessä on menty pii- loon sosiaalisen median tarjoamille alustoille. Olemme ajoittain myös kansanedustajina sortuneet tähän. On korkea aika kaivautua takaisin sivistyksen ja sivistyneen keskustelun pariin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

15.03 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä on hyvä edustaja Kallion pu- heenvuorosta jatkaa. Vaikka tässä nyt on ymmärtääkseni kyse Euroopan unionin asetuk- sen toimeenpanosta, niin haluan kyllä lausua hyvän kiitoksen tästä hallituksen esityksestä ja ylipäättensä tästä, kuinka nyt tähän isoon ongelmaan, käytännössä digitaalisen maail- man, sosiaalisen median, avoimuuden puutteeseen, nyt puututaan ja ihan oikeasti aletaan säätelämään näitä. Meidän demokratiaan, kansanvaltaiseen, länsimaiseen, eurooppalai- seen perinteeseen kuuluvien asioiden suojaksi aletaan nyt luomaan tätä lainsäädäntöä. Tämä on äärimmäisen hyvä hanke, ja tämä poliittisen mainonnan avoimuus on tietysti sii- nä aivan keskeinen, jotta tiedetään, kuka maksaa mitään ja kuka sen takana on.

Niin kuin nyt on nähty eri puolilla Eurooppaa eri maissa, niin tätä demokratian puolus- tusta kyllä tarvitaan, koska maanosan ulkopuolelta, eri maiden rajojen ulkopuolelta pyri- tään vaalien tulokseen entistä enemmän vaikuttamaan ja ohjailemaan sitä. Tietysti kun so- siaalista mediaa hallinnoidaan Euroopan ulkopuolelta, nämä isot digijätit Meta, TikTok ynnä muut eivät tietenkään ole avoimia alustoja siinä mielessä, vaan siellä rahalla saa. Nyt- hän on sitten käymässä niin, että muun muassa Meta uhkaa tämän poliittisen mainonnan kokonaan estää omalla alustallaan kiristääkseen Eurooppaa tällä asialla. Mielestäni se on niin, että ei yksikään digijätti, ei yksikään iso kansainvälinen yritys voi tulla sanomaan Eu- rooppaan, saati suomalaiseen yhteiskuntaan, että teidän pitää toimia näin, vaan kyllä me itse päätetään nämä asiat täällä.

Tämä tietenkin kokonaisuutena on monimutkainen, ja tässä on näitä eri nyansseja, mitä tässä edustaja Kalliokin edellä hyvin otti esille, ja ne on tietysti oikealla tavalla pystyttävä sitten säätelämään, ettei tehdä karhunpalvelusta sitten tietyllä tavalla sananvapaudelle, esi- merkkinä nämä kansalaisjärjestöt. Mutta kokonaisuudessaan pidän tämän sääntelyn tavoit- tetta ihan erittäin hyvänä, ja toivon, että tämä avoimuus nyt tässä digitaalisessa maailmas- sakin lisääntyisi ja saataisiin entistä enemmän avattua myös kansalaisille sitä, ketkä ihan oikeasti päättävät siitä, mitä kansalaiset näkevät ja minkälaista viestintää he ottavat tai jou- tuvat ottamaan vastaan. He eivät itse sitä valintaa tee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 72/2025 rd

15.06 Juho Eerola ps: Arvoisa herra puhemies! Omastakin puolesta kiitokset ministeri Merelle.

Tämä poliittisen mainonnan asetus, joka on siis tällaista suoraan sovellettavaa sääntelyä, sisältää poliittista mainontaa vaikeuttavia velvoitteita. Tässä hallituksen esityksessä on kuitenkin varsinaisesti oikeasti kyse siitä, että pannaan täytäntöön tämä asetuksen edellyttämä poliittisen mainonnan valvonta täällä meillä Suomessa. Hallituksen esitys itsessään on siis melko perinteisenkin kaltaista sääntelyä toimivaltaisista viranomaisista ja niiden toimivaltuuksista.

No sitten, siihen, mitä edustaja Piisinenkin tuossa kuvasi hyvin ja myöskin Honkonen sivusi: Oletettavaa on, että tämän asetuksen näkökulmasta suurin osa yrityksistä ei joko tarjoa ollenkaan poliittisen mainonnan palveluita tai sitten vaihtoehtoisesti ne määrittyvät tällaisiksi oheispalveluitten tarjoajiksi, joihin poliittisen mainonnan asetusta ei sovellettaisi. Tässä on tosiaan tällainen metatason juttu, metafysiinen asia, muun muassa — sitä tässä esimerkkinä moni käyttikin.

Asetus ja sitä täydentävä valvonta ja seuraamusjärjestelmä saattaa vaikuttaa poliittisen mainonnan palveluiden hintoihin sekä yksittäisten yritysten haluun ja mahdollisuuksiin tarjota jatkossa poliittisen mainonnan palveluita. Tällä voi osaltaan olla myös seurannaisvaikutuksia muihinkin markkinoilla toimiviin tämän alan yrityksiin, koska poliittisen mainonnan palveluita tarjotaan useinkin erinäköisissä ketjuissa. — Kiitokset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

15.08 Rami Lehtinen ps: Arvoisa puhemies! Tämän asetuksen tavoitteet ovat sinänsä hyvin kannatettavia — lisätä avoimuutta vaalimainonnassa ja pyrkiä blokkamaan pois ne, jotka yrittävät vaikuttaa yhteiskuntaan yhteiskunnan ulkopuolelta ja jopa epärehellisin keinoin — mutta samaan aikaan aina, kun EU:sta tulee joku uusi asetus, minä olen huolissani siitä, miten se vaikuttaa meidän kansallisen hallinnon määrään ja siihen, käykö tässä niin, että jälleen kerran ikään kuin rehelliset häviävät, koska heidän taakkansa ja kustannuksensa lisääntyvät, ja ne, jotka sitten haluavat kiertää säännöksiä, voivat sen tehdä johtuen ihan siitä syystä, että tämä sähköinen maailma, niin kuin olemme huomanneet, on lainsäädännön puitteissa lähes mahdoton hallita, ja kun niitä yrityksiä tehdään, niin se pitäisi tehdä niin vaikuttavalla tavalla, että sitä ei ikään kuin voi kiertää. Tässä ainakin itse näen kyllä ison riskin sen osalta, että näitä tullaan kiertämään esimerkiksi valtiollisten toimijoiden osalta jatkossakin tästä lainsäädännöstä huolimatta. Samalla me tullaan vain itse lisäämään sitä omaa byrokratiaa ja ehkä jopa sulkemaan sitten sitä avointa vaalimainontaa, koska siihen ei haluta lähteä mukaan siksi, että siitä on liikaa työtä tai ei ymmärretä enää, mitä velvoitteita omaa mainontaa kohtaan on. Se jo nykyisellään ei ole kovin yksinkertaista.

Olisin halunnut kysyä tähän liittyen, onko tiedossa jo tässä vaiheessa, minkälaisia htv-vaikutuksia tällä on joko sitten VTV:n tai seuraamuslautakunnan osalta, eli tuleeko tämä merkittävästi taas lisäämään hallinnon kustannuksia Suomelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Meri, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

15.09 Oikeusministeri Leena Meri: Kiitos, arvoisa puhemies! Täällä oli tosi hyviä puheenvuoroja juuri edustaja Piisillä, Eerolalla, Honkosella ja edustaja Lehtiselläkin ja muilla muilla.

Punkt i protokollet PR 72/2025 rd

Pohdittiin tätä, miten tämä tulee sitten tulevaisuudessa vaikuttamaan, miten me voimme poliittisesti mainostaa. Tämähän koskee lehtiä ja sitten kaikkea mediaa ja meidän tv-mainoksia, nimenomaan maksullisia mainoksia. Sehän siinä sitten on, että jos palveluntarjoajat toteavat itse, että tästä tulee heille liikaa hässäkkää, niin eivät he enää ota tällaisia tehtäviä eivätkä myy tällaista vaali- ja poliittista mainosalustaa tuolla sosiaalisessa mediassa, ja näinhän ainakin itse olen huomannut tällaisia tiedotteita tosiaan, missä Meta ja Google ovat näin todenneet. No, aika näyttää, jääkö se lopulliseksi ajatukseksi, koska tähän ei nyt ole vielä sovellettu.

Jos vertaan tätä esimerkiksi niin, että ehkä monimutkaisuudeltaan tämä voi olla lähellä tietosuoja-asetusta monine ongelmineen ja haasteineen, kun verkot pyörivät tuolla ympäri maapalloa, ne eivät ole missään tässä paperilla, niin tietosuoja-asetuksen kanssa meni vuosia, että opittiin ja osattiin ohjein ja muuten lähteä soveltamaan sitä. Niin kuin täällä tuli esille, niin kyllähän Valtiontalouden tarkastusvirastokin lähtee ohjein ja neuvoin liikkeelle, niin että ei tässä ensimmäisenä mitään seuraamusmaksuja aleta järjestelemään varmaankaan. Kyllähän tässä on ideana, että saadaan myös komissiolta näitä ohjeita. Kysyin tänään virkamiehiltä, ja sieltä komissiosta on tulossa ohjeita, ja siellä onkin joitain teknisen sovelluksen ohjeita.

Kyllähän tässä paljon hallinnollista ja muuta taakkaa toimijoille on, kunnes tähän ehkä totutaan — sanotaan, että varmaan joidenkin vuosien ja vaalien päästä me ollaan tähän totuttu ja tähän on löytynyt erilaisia ratkaisuja. Voi olla, että tähän tehdään sitten joitain muutoksiakin, jos käy niin, ettei kohta ole mitään maksullista sosiaalisen median alustaa, jolla voi eri lailla kampanjoida. Tämähän ei vaikuta siihen, että jos minulla on Facebookissa sivut, niin minä voin siellä tosiaan laittaa niin kuin näin, että ”hei, olen huomenna torilla”, mutta se ei ole maksullista mainontaa, ettei tässä kaikkea mainontaa kielletä, ettei saisi enää sanoa, että olen huomenna torilla. Tämä velvoite on nimenomaan sillä palveluntuottajalla, mutta toki sitten minun tehtäväni on, jos minä nyt sinne mainoksen lähettäisin, vastata näihin kysymyksiin jonnekin mediaan, onko tässä jotakin rahoitusta ja kuka sitä on rahoittanut. Kyllä tässä monenlaista tulee.

Se on ihan hyvä, kun tässä VTV:lläkin on tätä tietojensaantioikeutta, että se on sen ulkopuolelle jätetty. Sitten kun mediat toivat esille tämän lähdesuojan, niin sitten lähdesuojan alaisia tietoja ei voi saada. Samaten on sitten tämä asianajajan ja asiakkaan välinen keskustelu, jos siinä on tällainen toimeksiantosuhde. Tietysti jos tämä lakimies sattuu olemaan firman palkkalistoilla, niin se ei sitä koske, mutta tämäntyyppiset. Tässä on huolehdittu lähdesuojan alaisuudesta, että eivät ne paljastu, että ei se sitten saa olla semmoinenkaan reitti.

Kysyttiin tässä nyt jotain muuta? — Joo, no sitä oikeastaan, että tämä ulkomainen vaalivaikuttaminen on tosi tärkeä, ja se on tosi tärkeätä, että jokainen maa ja maanosa saisi käydä omat vaalinsa.

Mutta tässä näemme jatkossa, miten tämä tulee toimimaan. On hyvin mielenkiintoista sitten nähdä, minkälaisia näistä ohjeistuksista vuosien saatossa tulee ja miten Suomessa sitten VTV näitä tulkitsee. Viime kädessä näistä varmaan voi joskus tulla vaikka EU-tuomioistuimen ratkaisuja, saa nähdä. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Punkt i protokollet PR 72/2025 rd

Riksdagen remitterade ärendet till lagutskottet, som grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till.